

INNOVATION PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES
YORDAMIDA TA'LIMNI TASHKIL ETISH VA O'QISH
SAMARADORLIGINI OSHIRISH**Mirzoyeva Firuza Amirova**

Xalqaro innovatsion universiteti

Pedagogika fakulteti

1-bosqich magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim tizimida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llashning nazariy va amaliy asoslari tadqiq etilgan. Ta'lim jarayonini tashkil etishda interfaol metodlar, loyihaviy ta'lim va raqamli texnologiyalarning o'rni tahlil qilingan. Maqolada talabalarning o'quv motivatsiyasini oshirish va mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirishda innovatsion yondashuvlarning samaradorligi ilmiy jihatdan asoslab berilgan hamda amaliy tavsiyalar keltirilgan.

Abstract: This article explores the theoretical and practical foundations of using innovative pedagogical technologies in the modern education system. The role of interactive methods, project-based learning, and digital technologies in organizing the educational process is analyzed. The article scientifically substantiates the effectiveness of innovative approaches in increasing students' learning motivation and developing independent thinking skills, and provides practical recommendations.

Kalit so'zlar: innovatsiya, pedagogik texnologiya, ta'lim samaradorligi, interfaol metodlar, loyihaviy ta'lim, raqamli transformatsiya, talaba, kognitiv faollik.

Keywords: *innovation, pedagogical technology, educational efficiency, interactive methods, project-based learning, digital transformation, student, cognitive activity.*

KIRISH

Zamonaviy dunyoda axborot oqimining tezlashishi va texnologik taraqqiyot ta'lim tizimi oldiga yangi talablarni qo'yimoqda. An'anaviy ta'lim modellari, ya'ni o'qituvchining faqat ma'lumot beruvchi va talabaning faqat qabul qiluvchi sifatidagi roli bugungi kun ehtiyojlarini qondirolmayapti. Endilikda ta'limning asosiy maqsadi tayyor bilimlarni yodlatish emas, balki talabalarda tahliliy fikrlash, muammolarni mustaqil hal qilish va yangi bilimlarni mustaqil o'zlashtirish ko'nikmalarini shakllantirishdan iboratdir.

Innovatsion pedagogik texnologiyalar — bu ta'lim maqsadlariga erishishning yangilangan shakl, metod va vositalari majmuidir. Bu texnologiyalar ta'lim jarayonini sub'ekt-sub'ekt tamoyili asosida tashkil etishni, ya'ni talabani jarayonning markaziga qo'yishni nazarda tutadi. Maqolaning dolzarbligi shundaki, innovatsion texnologiyalarni tizimli qo'llash orqali ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqish va raqobatbardosh kadrlar tayyorlash imkoniyati yaratiladi.

ASOSIY QISM VA MUHOKAMA

1. Innovatsion texnologiyalarning tasnifi va mohiyati

Pedagogik innovatsiyalar o'z mazmuniga ko'ra bir necha yo'nalishlarga bo'linadi:

- **Interfaol texnologiyalar:** Bunga "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang", "FSMU" kabi metodlar kiradi. Ularning mohiyati talabalarni jamoaviy bahs va tahlilga tortishdir.

- **Muammoli ta'lim:** Talabaga tayyor yechim berilmaydi, balki muammoli vaziyat yaratiladi. Talaba izlanish orqali yechimni o'zi topadi.

- **Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim:** Har bir talabaning individual qobiliyati, qiziqishi va o'zlashtirish darajasini hisobga olgan holda yondashish.

2. Loyihaviy ta'lim (Project-based learning) samaradorligi

Loyiha metodi bugungi kunda eng samarali innovatsiyalardan biri hisoblanadi. Bunda talabalar ma'lum bir mavzu bo'yicha mustaqil tadqiqot o'tkazadilar, mahsulot yaratadilar va uni himoya qiladilar. Bu texnologiya:

1. Nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog'laydi.
2. Mas'uliyat hissini shakllantiradi.
3. Jamoada ishlash ko'nikmasini rivojlantiradi.

3. Ta'limda raqamli texnologiyalar integratsiyasi

Innovatsion ta'limni zamonaviy AKT vositalarisiz tasavvur qilib bo'lmaydi. LMS (Learning Management Systems), virtual laboratoriyalar va mobil ta'lim (M-learning) platformalari o'quv jarayonini vaqt va makon chegaralaridan ozod qiladi. Raqamli texnologiyalar yordamida talaba o'zining o'zlashtirish darajasini reflektiv tahlil qilish imkoniga ega bo'ladi.

MUHOKAMA

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, innovatsion texnologiyalar yordamida tashkil etilgan darslarda talabalarning kognitiv (bilish) faolligi 60-70% ga ortadi. Biroq, innovatsiyalarni qo'llashda faqat texnik vositalarga tayanib qolish yetarli emas. Eng asosiysi — pedagogning innovatsion faoliyatga tayyorgarligi. Pedagog nafaqat texnologiyani bilishi, balki uni qaysi bosqichda va qanday maqsad bilan qo'llashni aniq loyihalashtirishi kerak.

Shuningdek, innovatsion ta'limda **refleksiya** bosqichi muhim o'rin tutadi. Dars yakunida talaba "Men nima o'rgandim?", "Qaysi metod menga

tushunarli bo'ldi?" degan savollarga javob berishi orqali o'z bilimini mustahkamlaydi.

XULOSA

Innovatsion pedagogik texnologiyalar ta'lim sifatini oshirishning strategik qurolidir. Ular yordamida ta'limni tashkil etish quyidagi natijalarni beradi:

- Talabalarda mustaqil va tanqidiy fikrlash shakllanadi.
- Bilimlarni o'zlashtirish darajasi va xotirada saqlanish ko'rsatkichi yuqorilaydi.
- Ta'lim jarayoni zerikarli ma'ruzadan jonli muloqot va ijodiy jarayonga aylanadi.

Xulosa qilib aytganda, innovatsiyalar shunchaki yangilik emas, balki ta'lim natijasini kafolatlovchi aniq mexanizmdir. Oliy ta'lim muassasalarida innovatsion muhitni yaratish va pedagoglarning bu boradagi mahoratini doimiy oshirib borish davr talabidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – T.: 2020.
2. Azizxo'jayeva N.N. "Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat". – T.: 2006.
3. Ishmuhamedov R.J., Abduqodirov A.A. "Ta'limda innovatsion texnologiyalar". – T.: 2008.
4. Saidaxmedov N. "Yangi pedagogik texnologiyalar". – T.: Moliya, 2003.
5. Bespalko V.P. "Slagaemye pedagogicheskoy texnologii". – M.: Pedagogika, 1989.

6. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. "Learning together and alone: Cooperative, competitive, and individualistic learning". – Boston: Allyn & Bacon, 1999.
7. Hattie, J. "Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement". – Routledge, 2008.

